УДК 338.43:658.5:330.338.2

Крупко В.О. *здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,*
Науковий керівник: Гаврилюк В.П.
к.е.н., доцент
Національний університет біоресурсів і природокористування України (м.Київ, Україна)

БІЗНЕС-ПРОЦЕСИ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ

Аграрний сектор відіграє ключову роль у структурі національної економіки України, і його конкурентоспроможність безпосередньо залежить від якості організації бізнес-процесів. У сучасних умовах цифровізації, глобалізації та динамічних змін на ринку зростає потреба в системному підході до управління внутрішніми процесами підприємства. Бізнес-процеси охоплюють усі етапи діяльності – від планування виробництва до реалізації продукції – і формують основу для ефективного функціонування аграрного підприємства.[1]

Світова практика свідчить, що лідери ринку в будь-якому секторі мають розвинену цифрову інфраструктуру, яка забезпечує прозорість, контроль і

аналітику бізнес-процесів у реальному часі. Наявність єдиної бази даних, ERP-систем, аналітичних панелей і CRM-платформ дозволяє їм швидко адаптуватися до змін, ухвалювати обґрунтовані рішення та підвищувати якість управління. В аграрному секторі України значна частина підприємств досі функціонує у фрагментованій моделі, що ускладнює координацію між підрозділами, знижує ефективність використання ресурсів і збільшує ризики.

Найбільш вразливими до неефективності в аграрному секторі залишаються такі бізнес-процеси, як:

- планування виробництва (зокрема сівозміни та ресурсного забезпечення),
- управління логістикою (зберігання, транспортування, облік залишків),
- взаємодія з постачальниками та клієнтами,
- фінансове планування та облік,
- управління ризиками, пов'язаними з кліматичними умовами, ринковими коливаннями та доступом до обігового капіталу.[2]

Дослідження, проведені Інститутом аграрної економіки, а також у рамках звітів FAO та OECD, вказують на хронічне недоінвестування у внутрішні процеси управління на рівні середніх і малих агропідприємств, особливо в частині цифрової трансформації. Саме відсутність структурованої системи управління бізнес-процесами часто призводить до втрат продукції, дублювання операцій, затримок у прийнятті рішень та непрозорості обліку.

Ефективне впровадження систем управління бізнес-процесами в аграрному виробництві має спиратися на адаптацію технологій до специфіки галузі – використання ERP-рішень, BPMS, супутникового моніторингу, систем точного землеробства, аналітики великих даних, CRM для взаємодії з клієнтами й партнерами, а також створення єдиної інформаційної платформи для управлінського аналізу.[3]

Таким чином, ефективне управління бізнес-процесами в аграрному секторі вимагає переходу від фрагментарного до інтегрованого цифрового підходу. Реалізація цього підходу забезпечить аграрним підприємствам підвищення ефективності використання ресурсів, мінімізацію виробничих втрат, адаптацію до змін зовнішнього середовища та формування стійкої траєкторії розвитку навіть в умовах ринкової невизначеності. Цифрова трансформація бізнес-процесів — це не лише інструмент підвищення ефективності, а й фактор довгострокової конкурентоспроможності аграрного бізнесу.[4]

Список використаних джерел:

1. Мозгова Г.В., Морозов А.О., Фомін О.Д. Використання CRM-систем на українському ринку: особливості та перспективи. Проблеми системного підходу в економіці. 2017. No2(58). С. 89-94. URL:

https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/733420/1/Стаття_Особливості%20використання%20ERP-I%20CRM-систем.pdf (дата звернення: 15.05.2025)

2. Кравчук І. В. ERP-системи в агробізнесі: сучасні підходи та практики впровадження / І. В. Кравчук // Економіка АПК. 2022. № 4. С. 42–49.

3. Big Data and Predictive Analytics: A Systematic Review of Applications // Artificial Intelligence Review. 2024. URL: https://doi.org/10.1007/s10462-024-10811-5.(дата звернення: 15.05.2025)

4. Дем'яненкоТ., Яковенко І. Реінжиніринг бізнес-процесів як сучасний метод управління стратегічними змінами на підприємстві. Адаптивне управління: теорія і практика. Серія Економіка. 2022. No14 (28). DOI: https://doi.org/10.33296/2707-0654-14(28)-08 (дата звернення: 15.05.2025).

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Факультет аграрного менеджменту
(кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту)
Гуманітарно-педагогічний факультет
(кафедри соціальної роботи та реабілітації)
Purdue University (USA)
Fater Academy of India (India)
Національний університет «Запорізька політехніка»
НТУ «Дніпровська політехніка»

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
IX МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, АСПІРАНТІВ І МОЛОДИХ ВЧЕНИХ «РОЛЬ МОЛОДІ У РОЗВИТКУ АПК УКРАЇНИ»

15-16 квітня 2025 р.
Київ, онлайн, Zoom

Роль молоді у розвитку АПК України [Електронний ресурс]**:** зб. матеріалів IX міжнар. наук.-практ. конф. (15-16 квітня 2025 р.). Київ: НУБіП України, 2025. 362 с. PDF-формат; мережеве видання; інституційний репозитарій.

КОНФЕРЕНЦІЯ ПРОВЕДЕНА В РАМКАХ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ПРОЄКТУ МОДУЛЬ ЖАНА МОНЕ «ПРАКТИКИ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ІНКЛЮЗІЇ В ЄС» ЗА ПІДТРИМКИ ЕРАЗМУС+, 101127466 – EPSEI – ERASMUS-JMO-2023-HEI-TCH-RSCH

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the authors only and do not necessarily reflect those of the European Union or European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Рекомендовано до друку Вченою Радою факультету аграрного менеджменту (протокол № 11 від 19 травня 2025 року)

Збірник укладено за матеріалами IX міжнародної науково-практичної конференції «Роль молоді у розвитку АПК України». Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямами роботи конференції.

Видання розраховано на науковців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти.

The collection is based on the materials of the V International Scientific and Practical Conference "The Role of Youth in the Development of AIC of Ukraine", conducted by the Faculty of Agrarian Management and the Faculty of Humanities and Education of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. The content of the sections is synchronized with the main directions of the conference.

The publication is designed for scientists, teachers, graduate students, students.

Редакційна колегія:

Шинкарук Л.В., д. екон. наук, проф., член-кореспондент НАН України (голова); Дєліні М.М., д. екон. наук, професор; Прушківська Е. В., д. екон. наук, професор; Сопівник І.В., д. пед. наук, доцент, завідувач кафедри соціальної роботи та реабілітації; Супрун Д.М., д. пед. наук, професор; Осадченко І.І., д. пед. наук, професор; Власенко Т.О, к. екон. наук, доцент, звідувач кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту; Алексеєва К.А., к.наук з держ. упр., доцент; Гаврилюк В.П. к.екон. наук, доцент; Дергач А.В., к.наук з держ. упр., доцент; Лобунець Т.В., к. екон. наук, доцент; Чемодуров О.М., к. екон. наук, доцент; Юзба В.О. к. екон. наук, доцент; Прохорчук О.М., к. пед. наук, доцент; Тілікіна Н.В., к. екон.наук, доцент; Мовчун С.В., к.екон.наук; Власенко К.О., к.пед.наук; Голєва М.С.,PhD, асистент; Будегай В.А., асистент; Кендус Д.І., асистент.

Тези доповідей подано в авторській редакції.
Автори відповідають за достовірність викладеного матеріалу,
за правильне цитування джерел, посилання на них та інших відомостей.
Передруковувати опубліковані в збірнику матеріали
дозволяється тільки за згодою авторів

© НУБіП України,
2025 © Автори, 2025